

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Széchenyi-utca 45-ik szám. SZELÉNYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTKAY MENYHÉRT.

Helyettes szerkesztő:

BUDAI JÓZSEF.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2-50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Ellenfél és ellenség.

Köztudomású tény, hogy pártunknak egy töredéke és egy orgánuma olyan ádáz harcra folytat a Széll kormány ellen és olyan támadásokban részesíti azt, minőben egyetlen előző kormányt sem részesített. Ne kutassuk ez alkalommal, hogy vajjon *felmenti-e* mostani viselkedése ezt a töredéket az alól a felelősség alól, mely régi mulasztásaikért, Bánffy végnapjaiban való gyanus viselkedésükért őket méltán terheli. Visszajárjuk ezuttal szigorú tárgyilagossággal csak azt, hogy mostani fegyverességük, mely Széll Kálmánnak és kormányának *mindenáron való megbuktatását* célozza, eszélyes dolog-e? Hasznos-e a hazára, előnyös-e pártunkra, ha Széll helyébe más kormányt kapunk? Mert ha nem, akkor igazán nincs értelme a mindenáron való megbuktatásnak.

Értsük meg jól egymást: nem azt mondom én, hogy pártunk a Széll kormányval szemben ellenzéki szerepét feladja és ellenzéki kötelességét ne teljesítse. Minden kormányval szemben kötelesség a szigorú ellenőrzés s természetesen, a mostanival szemben sem tehetjük fegyvereinket az arzenálba. Hanem azért mégis kinek-kinek a maga mértéke szerint, támadásból és elismerésből egyaránt. Mert egyik kormány még a 67-es alapon is tisztességesebb és hazafiasabb, mint a másik. Üresfejűeknek, gondolkodni nem szeretőknek imponálhat az a fegyverek támadás, hisz máris halljuk soknak a szájából, hogy: ez aztán az ellenzék, ime még ez ellen a kormány ellen is milyen ádáz harcra folytat, milyen elszántan küzd! Igen, csak hogy a küzdelem ádáz volta egymagára még nem ellenzéki politika. Elvégre, az ellenzéknek is kötelessége okosan mérlegelni a közállapotokat, a saját helyzetét és jövőjét, mert ha ezt nem teszi, könnyen úgy járhat, mint a ki fejével akarja a falat bezúzni.

Ha megítélni akarjuk, hogy az el-

lenzéki töredék kemény támadása indokolt-e, össze kell mérnünk ennek a kormányval a tetteit az előzővel és az előzőkével. Nos uraim! az előző miniszterelnököt Bánffy Dezsőnek hívták. Semmi, de semmi téren alapos miveltisége nem volt, még a magyar nyelvet, is az egyetlen a mit tudott, kerékbe törte Fogycatókos tudása és szűkes látóköre dacára volt akarata, pedig az említett tulajdonságok híjával az akaraterő csak rombolhat, de nem teremthet. Nézzünk végig ennek az ugynevezett tettekben tényezőnek a pályáját, és nem tagadhatjuk, hogy tényleg ő a tettek embere volt: romok jelölik minden egyes lépését, a megrongált nemzeti jogok romjai. Vegyük csak a sajtótörvény revízióját, a hírneves ischli árulást, az exlexet s a szólásszabadságnak tervbe vett megszorítását. Elképzelhetetlen, hogy mi lesz nemzeti szabadságunkból és az ország alaptörvényeiből, ha ez a nemzeti kívánalmak iránt teljesen közönyös vastagbőrű a jövő választásig kormányon marad. Majdnem biztosra vehetjük, hogy kibuktat az országházból minden elszánt és hírneves ellenzéki embert, csupán néhányat hágy meg a szelid, az udvarképes csendes elemekből, hogy legyen valamilyes ellenzéke a ventrikulusnak. De Apponyi Juszt Gyula, Horánszky, Ugron, Barta Miklós, Bečthy Ákós és annyi más jelsünk biztosra kibuknak s az országház színvonalá tudásban s ehtikai fel-fogásán még alább süllyed, ha ugyan a mostanihoz képest is lehet a parlament színvonalában süllyedést képzelni. Igen! Hopmájszter ur, — ha az obstrukció le nem törí a szarvát és el nem vágja az inát — az új választáson teljesen átalakította volna az új országházat arra a szellemes képre, mely az ő tökréből reá visszamosolyog. Azután meg csinált volna olyan sajtó törvényt, házszabályt és örökre közös vámterületet, hogy még a 77-ik unokánk is sirva emlegetete volna. Pártunknak örök érdeme marad, hogy ezt a politikai szél-

hámot az obstrukcióval leterítette, s bosszu és butaságtól hajszolt rombolási dühét ezzel lehetetlenné tette. Óriási szerencse az is, hogy végzetes napokban Tisza szintén hozzákötötte a maga politikai jövőjét a Bánffyéhoz; együtt főzték ki és együtt buktak a híres exlex iszapjába.

Nézzük már most velünk szemben Széll Kálmánt. Mindjárt minisztersége kezdetén elejét veszi az ischli hazaárulásnak. Leszereli az elődje által rendszerré tett erőszakot, kibékíti az ellenzékét és a paktumban hozzájárul a kuriai bíraskodás megalkotásához, a választások tisztaságához. Magyarországon a közéletnek nem volt és nincs égetőbb szüksége, mint a választások tisztasága, hisz Tisza, Bánffy, Szapáry, sőt a híres Weckerle is egymást multák felül a választási erőszakban. Magyarország egy gaz kortestanyává fajult, hol a köztisztviselők benyomultak békés ellenzéki polgárok házába, ha másképp velük nem bírtak, megláncolták, börtönbe hurcztolták őket, mint a hogyan megtették Bánffy Magyar-Láposon és a muszkavezető Majthényi 1884-ben Hontban. Az emberek tudták, hogy rájuk csak kortesérdeméért vár kitüntetés, s nem is igyekeztek a közélet terén semmi más tevékenységre. E tarthatatlan állapotoknak emelt gátot Széll Kálmán a kuriai bíraskodással, melynek törvénybe iktatásáért kesergett csak legközelebb is nagyváradi beszédében a geszti ravasz. Széll tiszta választásokat akar s ezt most, a választások közvetlen küszöbén is nyilván hirdeti. A jog, igazság és törvény hármasságából keveset valósíthatott meg, a törvénytíró főispánokból keveset bocsátott el, de ne feledjük, hogy ő még mindig a populus Bánffyánussal és a Tisza töredékekkel experimentál, tehát azal az elemmel, mely ellensége minden törvénynek, jognak is igazságnak. Igaz ugyan, hogy jelszavai ellen még mit sem tett, de mellette sem sok tette bizonyít, ami érthető az ő nehéz helyzetében. Legyünk tekintettel éppen e

Barta Jenő fióküzlete teljesen feloszlik

Városháztér 5. (Dunky fényirdája alatt).

s így az áruraktár, **vászon, női divatkelmék, fehérneműek, paplanok, asztalneműek** stb. stb.

mélyen leszállított árban adatnak el, mely alkalmat a t. vásárló közönség szives figyelmébe ajánljuk.

nehéz helyzetre, várakozunk türelemmel a jövő választásig s elégedjünk meg egyelőre azzal, hogy bizalmasai, Apponyi, Chorin, Szivák a becsület uralmát beszámolójukban nyíltan hirdetik, a mi a Bánffy korszakban nem járt volna minden veszély nélkül.

A magyar politikában mindenha nagy szerepet játszott a befeketés és a rágalom; természetes tehát, hogy Széllnek szintén kijut belőle a maga része. Ő alatta veszélyben a liberalizmus, a magyarság és tudja isten még mi nem. Bizonyítékokat erre felhozni senki sem képes, de a gyanúsítás és rágalom nem is erre számít, hanem a hiszékenységre. Ugyan kérem, elő csak egy példával — ne gyanúsítással! — mely a mellett bizonyít, hogy Széll az ultramontánokkal tart (!) Lám, mi a Bánffy elleni támadásban egész sorozatára a tényeknek hivatkozunk, tessék tehát önöknek is ne rágalommal, de egy tényvel bár kirukkolni. Nem is lesz olyan nehéz az, ha úgy megerősödött nálunk a Széll alatt az az ultramontán áramlat, mint önök hirdetik.

S ha Széll elbukik, ha vagy a magyar támadások elkedvetlenítik vagy a bécsi kéz elejti őt a rossz szemmel nézett nagyszabású iparfejlesztési politikáért . . . nos akkor jó urak, ellenzéki cimberék es tentonok, vajjon ki jön utána és milyen rendszert kapnánk? Nem méltóztatnak rágalom közben néha ilyeneken gondolkozni? Tessék elhinni, hogy ez is érdemes annyira, mint rágalom gyártáson és terjesztésen törni a fejet, mint hinteni a hazugság konkolyát a közvéleményben.

A mai parlamenti viszonyok között pártunknak vagy eszméinek térfoglalása teljesen kívül esik minden számításon, hiába buktatnók meg ez időszerint Széll

Kálmánt, pártunk semmi tért nem nyerne a közhatalomban.

A kormánypártban a Széll esetleges bukása után az önök által annyit ócsárolt és gyanúsított Apponyi-párt szintén nem kerülne felül, belőlük nem alakulna kormány . . . ettől sem kell tartaniok.

Széll Kálmán esetleges bukása után tehát csak a Tisza-Bánffy csoport juthatna uralomra, ezekből magukból vagy embereikből kerülne ki a miniszterium.

Minden más eshetőség teljesen ki van ez idő szerint zárva. Most hát csakugyan áll a Colomán Tisza híres mondása: Es kommt selten etwas besseres nach.

Ez kell hát önöknek, tisztelt uraim? Valóban nem irigylem az oly izlést, mely Széll helyett Tisza-Bánffy uralom alá vágyik vissza. Meglehet talán, hogy önökre, kik most talán öntudatlanul is az ők szekerét tolják, kivételt tennének a jövő választáson, de majd átgazolnának az ellenzék egészén és értékesebb részén. Majd megmutatnák ők, hogyan lehet jogot, törvényt, kuriai biráskodást lábbal tiporni. Majd adnának ők *igaz panasza*ra okot, csak jutnának még egyszer hatalomra, csak keritenének még egyszer hatalmukba azokat az elemeket, kiket most is nem a jog szeretete, de a hatalomtól való félelem tart vissza a gonoszságtól. Nem csak önök, de a szabadelvűek legnagyobb része is óhajtja a Tisza-Bánffy uralom visszatértét már csak azért is, mert Széll alatt nincsen vicinális, provízió és közzsákmány. Nem kell az ördögöt falra festeni, mert igaza van Aesopusnak, hogy békák számára jobb királynak a lécz, mint a gólya. Aztán gondolják meg önök, hogy a Tisza uralmát, a Bánffy uralmát ez a megkínzott haza kétszer egymásután nem bírhatja meg. Isten óvjon minket még egy újabb tatárjárástól.

Nyílt válasz sokaknak.

— Három cikk. —

Irta: *Csávolszky Lajos.*

I.

Egyik régebbi választó-kerületemből levelet vettem, melyben többek között ezeket olvasom:

„Mindezeknél fogva indokolt, hogy a választók már most behatóan foglalkozzanak azzal a kérdéssel; melyik politikai irányzatot támogassák a küszöbön lévő választásoknál.“

„A függetlenségi párt álláspontja az, mely az utóbbi években legkevésbé fejtett ki nálunk a nép előtt. Azt tudjuk, hogy magasztos, hazafias elvek azok, melyek a függetlenségi párt zászlajára vannak írva, de a gyakori programváltozások és pártszakadások zavarólag hatottak. Az 1874-iki évben kiadott programja a pártnak, úgy látszik, már nincs érvényben, mert Madarász József képviselő ur az országgyűlés legutóbbi ülésében kötelességének tartja kijelenteni, hogy most *egyedül* áll azon az alapon, melyet az 1874-ben megalakult párt elfogadott. Ha tehát ez nem a párt álláspontja, melyik az? Azt sem tudjuk itt megérteni a néppel, hogyha van Kossuth párt, mikép lehet az, hogy Kossuth Lajos tanait a Kossuth párt el nem fogadja? valamint azt sem, hogy míg mi alkotmányos uton akarjuk a függetlenségünket kivívni, az ellenpárt emberei azt mondják, hogy ez kivihetetlen.“

Másutt is fölmerülhetnek ily kérdések, de mivel magam is részt vettem a függetlenségi párt 1874-ik évi programjának megállapításánál, a következőkben van szerencsém válaszolni:

1874-ben alakítottuk meg a függetlenségi pártot.

Magyarország legyen önálló, független magyar állam, mely minden idegen beavatkozástól menten intézze minden ügyét, mely teljes önállósággal birjon a polgári közigazgatáson kívül a hadügy, pénzügy, nemzetközi viszonyok és közigazgatás minden ügyében.

TÁRCZA.

Emlékezet.

*Kandalló mellett, puha karos-székekben,
Botjára hajtván arcát: ül az agg.
Visszagondolt elszállt éveire:*

*Mi minden történt ez idő alatt?! . . .
Azt a földet, hol bölcsőjét egykoron
Anyja ringatá s altatót dalolt,
Tettvagyó hévvel hagyta el; s az élet
Babér helyett csak csalódást adott.*

*Nem tudta mi a gőg, önzés és fulánk,
E szennybe, sárba ő nem sülyedett.
Szent volt előtte e nagy érzelem,
Szent volt előtte a: honszeretet!
Ifju keble szabadságért lángolt,
Egyenlőség volt élete vágya,
Testvéri ölelések között
Minél boldogabb legyen hazája! . . .*

*Harczolt a sikon, mint sebzett oroszán,
Égő honfi szive volt a vérté . . .
Nem érzett fájdalmat . . . Nép kelt nyomán.
Szabad lesz a hon! . . . Isten ígerte! . . .
. . . Elült a zaj, nem hallszik harci lárma;
Teste törékeny, arca halovány.
Gond-barázdák szánták be homlokát . . .
Repül az idő sebes sas szárnyán! . . .*

*Sötét fénylő szemei, melyek hajdan
Nemes eszmétől tüzelve égtek,
Az öregség rozszant csontjaival
Kialudtak, nem égnek, sötétek . . .
Csak nemes lelkének mécsse pislog még,
— Hallgatva az Irás szép szavait —
Melynek olaja ki nem fogy soha,
Reményt, megnyugvást ad neki a hit!*

(k-f.)

Próbaszerelem.

— De ha nem tudnák szeretni!
— Próbáld meg, bizonyosan sikerül.
— Nem hiszem, Alfréd, komolyan mondom, hogy nem hiszem. Hát nem tartod-e te azt szörnyen nevetségesnek, hogy én meg te komolyan szerelmesek legyünk egymásba. Tudod, úgy mint például az a fess huszártiszt Elvira néni. Jajh te! mulatságos egy dolog ám az. Egyszer — tudod csak úgy véletlenül — meglestem őket, mikor a kertben egyedül voltak. Hahaha! igazán furcsa! Te! képzeld, a pad egyik sarkában ült Elvira néni, a másikban a huszártiszt. Egyszer a huszártiszt pislantott a néni re, máskor meg az ő reá, egyszer aztán találkozott a tekintetük . . . hüh akkor mindakettő olyan lett, mint a főtt rák. Te Fredy! hát hogyha most mi játszánánk el ezt a komédiát, te lennél a tiszt, én meg Elvira

néni. Ugyan nezz már a szemembe, hogy el tudnék-e pirulni.

Pajzán, okos tekintetét ráemelte a fiura, ki őszinte nézésű, barna szemeivel mélyen belenézett amannak azurkékjébe.

— Te Fredy! ne bolondozz, hisz épen úgy nézel, mint az a huszártiszt. Uram bocsáss, talán te nem tréfálsz? Hát komolyan boszantani akarsz?

— Nem, csak szeretlek. Igazán, nagyon szeretlek.

— Épen úgy, mint a tiszt! Fogadni mernek, hogy a többit is tudod.

— Iluskám! ne üzz gunyt szivem legszenetebb érzelmeivel, ne tépd le oly irgalmatlanul szerelmem fakadó bimbóját, mielőtt még rózsává nyílnék s ne rombold le szivemben azt az . . .

— . . . Oltárt, melyet neked emeltem. Bravó Fredy! bohó Fredy! nagyon jól csináltad. Mesterileg ügyes vagy az utánzásban. A hang, a modor, a gestikuláció szakasztott olyan, mint az Elvira néni huszártisztjéé. Mintha csak tőle tanultad volna, hahaha.

A mikor azonban látta, hogy a fiu feltűnően elsomorodik, felhagyott a nevetéssel.

— Fredy! csak nem beszéltél komolyan? Ugyan verd ki a fejedből azt az ostobaságot.

Mindazon politikai és pártáryalatok tehát, melyek Magyarország önállóságát és függetlenségét kivívni óhajtják s e cél elérésére az 1867. XII. t.-cikk eltörlését tartják első sorban szükségesnek, országszerte egy párttá alakulnak, szemben azokkal, kik az 1867-ik közös ügyes rendszer fentartásában megnyugosznak.

Ez volt a függetlenségi párt programja. De szükségesnek tartotta itt a párt még azt is kijelenteni, hogy az általános szavazati jog alapján a választások községenként és titkos szavazás mellett történjenek; a teljes lelkiismereti szabadság törvény által biztosított; a törvényhatósági intézmény népképviselési alapra fektetve történelmileg kifejtett teljes hatáskörébe visszahelyeztessék és az önálló vámterület felállítása eszközöltessék.

Több más — nem közjogi kérdésekben — szintén kifejezte a párt nézeteit majd feliratokban, majd párthatározatokban. De az államélet terén oly nagy változásokban és oly sűrűn jelennek meg a társadalmi kérdések egész tömege, hogy azokat mind állandóan programmba fölvenni teljes lehetetlenség. Nem is szükséges, a függetlenségi párt, mint igazi radikális párt, minden kérdést a legradikálisabb és leghazafiasabb irányban tartozik megoldani.

Ezen program alapján állott a párt tiz álló esztendeig, 1884-ig, midőn Irányi Dániel megnyugtatására a „függetlenségi“ párt elnevezéséhez még e szót is odafűzte „48“ és így lett a párt elnevezése „függetlenségi 48-as párt“, a programhoz pedig egy pontot ragasztott, mely ekképen szól:

Magyarország — ő felsége uralkodása alatt álló többi országokkal és tartományokkal csupán a fejedelem sze-

mélyében azonossága által álljon viszonyban.

Emellett a függetlenségi pártnak 1874-ben kiadott programja továbbra is teljes épségében fentartatván.

Igy volt ez 1890-ig, midőn már 94 tagot számlált e párt.

1890-ben Ugron Gábor úgy vélte, hogy a párt nem egyöntetű, mert ott vannak olyanok is, kik Kossuth Lajos összeférhetlenségi elméletét magukévá teszik, kívánta tehát, hogy a programban kimondassék, miszerint a függetlenségi 48-as párt a personal unio alapján, alkotmányos uton kívánja elveit megvalósítani. S miután indítványa el nem fogadtatott, tizenhatod magával kilépett a pártból s „48-as párt“ elnevezés alatt új pártot alakított.

Ugron Gábor később ismét visszament, később ismét kilépett a pártból. Voltak ezenkívül még kisebb-nagyobb akadékoskodások és kicsnyeskedések, melyek bizony-bizony nem voltak alkalmasak arra, hogy a párt országostekintélyét növeljék a nemzet előtt.

Mindnyájunk hazafisága óvjon meg bennünket jövőre attól, hogy egyéni indulatoskodások, ellenszenvek és gyűlölködések fölébe kerekedjenek annak, a mit a párt, illetőleg a haza érdeke követel.

De hát a függetlenségi párt alapelve mégis az és ma is az, a mit az 1874-iki programban lerakott. Hogy mind a nevet, mind a programját *némileg* módosították, az a függetlenségi párt igaz törekvéseiből, elveinek tisztaságából semmit le nem von és egyedül a tulajagos aggodalom szüleménye volt.

— Personal unio. Pragmatika sanktio. 1848.

— Elveink alkotmányos uton való érvényesítése.

— Kossuth Lajos összeférhetlenségi tana.

Ezek azok, a mivel még sokan politikusaink közül sincsenek tisztában s egyikét kihagyni, másikat bevenni a programmba — volt a viszálykodások egyik okozója.

Pedig nagyon egyszerű, világos a dolog. Tiszta mint a napfény.

Mit akar a függetlenségi párt 1874-ik évi programja? Akarja az 1790. X-ik szentesített törvény életbeléptetését, mely azt mondja:

Ámbátor a trónöröklés ugyanaz Magyarországon, mint Ausztriában, *mindazonáltal* Magyarország szabad és egész kormányzati rendszerében független ország, mely semmi más országnak, vagy népnek lekötvé nincs.

Az 1723. I., II. törvénycikket nevezik pragmatika sankciónak. Ez egy két oldalú szerződés, mely két részből áll. *Első részében* a nemzet kötelezi magát, hogy a Habsburgház leányági trónöröklését elfogadja. *Második részében* pedig az uralkodóház kötelezi magát, hogy Magyarország minden jogát és szabadságát tiszteletben tartja. Hogy mit érez ezen jogok és szabadságok alatt, azt megmagyarázza az éppen imént említett 1790. X. törvénycikk.

No már most mit akartak az 1848-ik törvények? és mit akarunk mi? Hogy ezen két oldalú szerződés megtartassék. Mert tartassék *ne csak* az első részében, *hol mi* vállalunk kötelezettséget, hanem megtartassék *második* részében is, hol az *uralkodóház* vállal kötelezettséget. Mindig az volt a baj, hogy a szerződésnek *csak az első része* tartatott meg, a második része nem.

Az 1848-iki törvények tehát azt akarták, hogy *intézmények* alkottassanak, melyek ezen szerződés megtartását biztosítsák. Mi is azt akarjuk. Semmi egyebet.

Programmunk nem kifogásolja, sem a pragmatika sanktiót, sem a personal uniót, sem a 48-at. Sőt éppen azt akarja, hogy mindezek teljes érvényükben helyreálltassanak.

Semmi lényeges szükség tehát külön fölvenni a programmba a pragmatika sanktiót, a personal uniót és a 48-at, mikor ezek ugyis benne vannak. Ez az egyik dolog.

Ami azt illeti, hogy tegyük a programmba: alkotmányos uton akarjuk elveinket érvényesíteni — ez teljesen felesleges. Hiszen alkotmányos uton csináljuk. Harminczhárom év óta alkotmányos téren mozgunk és alkotmányos uton iparkodunk érvényesíteni elveinket. Ha én Debreczenbe akarok menni s felülök a vasutra, minek nekem azt bizonygatni, hogy most én *vasuton* megyek Debreczenbe. Mikor már rajta is ülök és megyek is és mikor azt mindenki látja. És aztán nem vagyok bolond, hogy gyalog menjek, mikor vasuton mehetek. De ha egyszer úgy fordulna a dolog, hogy valamely Isten csodája elvenné a föld színéről a vasutat, no hát akkor megyek, úgy, ahogy tudok, de menni kell, mert nekem Debreczenbe kell

lennem. *Belsebub.*

— De mikor oly nagyon szeretlek, Ilus szomorúan nézett rá.

— Szegény Fredy! akkor sajnállak, mert én nem tudlak szeretni.

* * *

— Te Ilus! mért nem jön ide mostanában Zágonyi Alfréd?

— Hát mit tudom én?

— Azelőtt oly jó volt. Mikor mi dolgoztunk, ő felolvasott, vagy más egyéb érdekes dolgokat beszélt, de most sohasem találom itt — — —

— Bizonyosan tanulmányaival van elfoglalva.

— Hahaha persze! De attól úgy látszik nagyon ráér Balázs Piroskának a szelet csapni.

Ilus felugrott a barátnéja mellől.

— Mit mondtál?

— De kérlek, miért lettél egyszerre oly piros!

Ilus ajkába harapott és nyugodtságot erőltetve visszaült előbbi helyére.

Tehát már ő is piros, mint Elvira néni.

— Hisz kérlek — folytatta a barátné, — ez már nem ujság; a zárdában minden leány tudja, mert Piroška nem igen titkolja, sőt dicsekszik vele, hogy elhódította — tőled

— Tőlem?

— Na persze! hisz világos. Már nem jön ide.

Ilusban felforr az indulat.

— Na igen, mert én tuladtam rajta!

A barátné kétkedő mosolylyal rázta meg a fejét.

* * *

Megállj Fredy, te rossz Fredy! Hát itt hagytál engem, hogy a lányok nevensenek rajtam? Nevensenek majd, hogy a tánciskolában ezután nem hoz senki fagyaltot és istenem! majd néha a négyesből is kimaradok. Nem volt szép tőled ezt megtenni Fredy. Most már vége mindennek, ezután nem hogy szeretnélek, sőt gyűlölni, nagyon gyűlölni foglak . . .

A leányka szívet úgy elfogta valami ismeretlen érzés, hogy sirni kezdett a kerti padon, Elvira néni helyén.

Azonban a huszártisát helye sem maradt üresen. A közeli bokor — honnan Ilus a multkor leskelődött, most meg őt lesték — megmozdult s előlépett Alfréd, aztán ő ült oda.

A leányka most feltekintett, kéjes borzongás futott végig tagjain és — a mint Alfréd a szemébe tekintett — fülíg elpirult.

— Ilus!

— Ha tudnálak szeretni.

— Próbáld meg, bizonyosan sikerül.

— Megpróbálok . . .

Nekünk hazánk állami önállósága életkérdés. Enélkül élni sem nem tudunk, sem nem akarunk. Hogy ezt elérhessük, megmozdítunk minden követ, kézbe vesszünk minden fegyvert, mit az alkotmányos élet rendelkezésünkre ad. De ha valamely pokoli ármány elsőpörné előlünk az alkotmányos utat, no hát megyünk úgy, ahogy tudunk, mert nekünk hazánk állami önállóságához el kell érünk.

Ez a második dolog.

Riadó.

— Egyházkerületi közgyűlés. —

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület Bódván tartott őszi közgyűlésén megfujta a harci riadót. Fegyverkezésre szólítja föl a magyarországi protestánsokat a már fölfegyverkezett ultramontánok ellen, a kik — mint a javaslat mondja, — *egyenesen a protestánsok kiirtására szövetkeztek.*

Nagy szó, a mely bizonyára rövid időn be fogja járni az egész országot és *felekezeti harcra állítja a magyart a magyar ellen!*

Fáj a lelkünk, hogy ezt a tényt konstatálnunk kell; de az egyházkerület harcias fellépésének jogosultságát tagadni nem lehet. A Zichy-tábor már rég időtől fogva fegyverkezik és már régen megüzente a protestánsoknak a háborút. A napirenden levő igazságok, harcra hívó szövegek nem maradhattak válasz nélkül. A választ megadta a tiszáninneni egyházkerület, a midőn egyrészt védekezésre szólította föl a hazai protestánsokat; másrészt feliratot intézett a konvent utján a kormányhoz, és az országgyűléshez az iránt, hogy a felekezeti igazságoknak elejét vegye, mert a vallásháboru nemcsak a protestánsoknak, hanem hazánkban is sirját ássa meg.

A bódvai riadó tehát nem másra, mint *önvédelmi harcra* szólítja föl a protestánsokat. Fájdalom, hogy ennek meg kellett történnie!

*

A gyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőket írja:

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület őszi rendes közgyűlését vármegyénknek Bódva községében tartotta meg. A gyűlésre a nyolcz egyházmegye képviselői nagy számban jelentek meg. Ott láttuk: *Kun Bertalan* püspököt, *Bernáth Elemér* kir. táblai elnököt, báró *Vay Elemér* főispánt, *Komjáthy Béla*, *Ragályi Béla*, *Dókus Ernő* országgyűlési képviselőket, *Farkas Ábrahám*, *Meczner József*, *Dókus Gyula* egyházmegyei gondnokokat; *Lévay József*, *Nagy Ignác*, *Kérészy Barnabás*, *Zombory Gedó*, *Debreczeny Bertalan* egyházkerületi tanácsbírókat; *Nagy Pál*, *Tóth Dániel*, *Vadászy Pál*, *Szabó Endre*, *Keresztury József*, *Révész Kálmán*, *Ragályi Géza* espereseket, *Szathmáry Király Pál*, *Szekrényessy Árpád*, *Papszász Lajos*, *Meczner András*, *Szentimrey Gyula*, *Dókus László*, egyházmegyei tanácsbírókat; *Bizony Ákos* egyházkerületi ügyészt, *Pataky Sándor*, egyházkerületi pénztárnokot; *Radácsy György* egyházkerületi főjegyzőt, *Czinke István*, dr. *Finkegy Ferencz* és *Vattay László* kerületi aljegyzőket. A sárospataki főiskola képviselőiben: dr. *Zsindely István* akadémia, *Szinyey Endre* főgimnáziumi igazgatók, a miskolci főgimnázium kíséretében dr. *Kovács Gábor* igazgató jelentek meg.

Vasárnap délelőtt a templomban nagy ünnepélyesség közöt a lelkészavatás ment

végbe, mely alkalommal a felavatottak közül *Tóth Béla* harsányi és *Mindszenty Imre* sajó-kazai lelkészek tartottak emelkedett szellemű alkalmi beszédeket.

Az isteni tisztelet végeztével *Kun Bertalan* püspök és báró *Vay Béla* főgondnok távollétében *Bernáth Elemér* rangidősb egyházmegyei gondnok, valamint az esperesek segédletével az ünnepélyes felavatás ment végbe. — Felavattattak *Tóth Béla* harsányi, *Beregasszy Ferencz* meszesi, *Bodnár Béla* zilizi, *Csapó János* felsőnyárádi, *Bodolai Miklós* bereti, *Kőszegi Dániel* nagybozovai, *Nagy Mihály* fulókeresi, *Csiky József* rudobányai, *Mindszenty Imre* kazai, *Tóth Menyhért* szilvási, *Farkas Miklós* giczei, *Kis Miklós* nagy kövesdi, *Tóth Ferencz* berzéki, *Tomory Pál* magyar-izségi, *Fodor Géza* szadellői, *Idrányi Lajos* jósafői, *Nagy Géza* vajkóczi lelkészek.

A közgyűlés hétfőn reggel 8 órakor vette kezdetét, melyet *Kun Bertalan* püspök nagy-szabású beszéddel nyitott meg. Ezután előadta, hogy báró *Vay Béla* főgondnok súlyos betegségéből fölépülvén, diszes helyét rövid időn elfoglalja. A mai gyűlésen a világi elnöki szék elfoglalására *Bernáth Elemér* rangban legidősebb egyházmegyei gondnokot kéri föl. Főlemli továbbá, hogy ő felsége a király a napokban ünnepelte születésének 70-ik évfordulóját, indítványozza, hogy a kerület alattvalói hódolatának feliratban adjon kifejezést (Általános helyeslés) Jelenti végül, hogy *Sárkány Imre* felső-zempléni esperes meghalt. Indítványára a közgyűlés a boldogult esperes érdemeit jegyzőkönyvében megörökíti.

Legérdekesebb tárgya volt a közgyűlésnek a *felső-borsodi javaslat*. Ez a javaslat ugyanis azt indítványozta, hogy a kerületi közgyűlés a konvent utján írjon fel az országgyűléshez *az ellen a nyílt hadüzenet ellen*, melyben a protestánsok kiirtásáról van szó. Itt az ideje, — mondja a javaslat — hogy a sokat szenvedett hazai protestantizmus, melynek halála a hamisítatlan történelem tanúsága szerint egy jelentőségű volna Magyarország szabadságának halálával is — feliratban kérje fel az állam ügyeinek vezetőit a valóságos nemzeti katasztrófa elhárítására, — mert a mely párt minden téren való leszorításunkon munkálkodik, a mely az átkos visszavonás tüzet szitogatja a nép legalsó rétegeinek szívében, a mely most már nyíltan támad, egyforma veszedelemnek tüntetvén fel a reformatiót a tatárjárással és török uralom pusztításaival; az nem akar kevesebbet, bármily szemüvegen nézzük is, mint *Magyarország rekatholizálását*. Ezt pedig nem akarhatja a liberális kormány, a mely szentesített törvények és vérrel kivított jogok megtartására esküdtött fel, — mert a reakciós irányzat nemcsak a mi vallásunknak, de ezzel együtt a mi hazánkunk sirját is megássa!

A közgyűlés a javaslatot egyhangulag nagy lelkesedéssel magáévá tette.

Nagy és érdekes vitát keltett a *sárospataki tanári kar fizetésének rendezése* tárgyában beadott igazgató tanácsi javaslat. Ez a javaslat a sárospataki főiskola versenyképességének szempontjából szükségesnek tartja, hogy a tanári fizetések felemeltessenek. Az akadémiai tanárok törzsfizetését 3400 koronában, lakbérét 600 koronában; a gimnáziumi tanárok törzsfizetését 2400 koronában, lakbérét 600 koronában javasolja megállapítani; a korpótlékre nézve kimondani kéri, hogy a korpótlék legmagasabb összege egy az akadémiai, mint a gimnáziumi tanárokra nézve 2000 koronáig emelkedik. A törzsfizetés emelkedése már a jövő 1901. évben életbeléptetendő. A szükséges összeg megnyerése céljából indítványozza, hogy a „Vay-Mocsáry-alapítvány”-ból 200,000 korona kiszakittassék s félretétessék, a még felmaradó 244,000 korona fordítottassék a tanári törzsfizetések rendezésére. A korpótlék fedezésére pedig 600,000 korona kölcsön fölvetését javasolja.

Bizony Ákos a beterjesztett javaslatot nem fogadja el, mert az világos és határozott megsértésére vezetne a végrendeletnek. A végrendelet 1809-ben kelt, melynek értelmében az alapítvány összegét száz évig kamatoztatni kell. A száz év még nem telt el, ennél fogva az összeghez nyulni nem szabad. Mire való volna megsérteni a végrendeletet, a mikor azzal a bajokon gyökeresen segíteni úgy sem lehet? Sokkal alkalmasabb és célravezetőbb mód az, a mit ő javasol, hogy a gimnázium számára vegye igénybe a kerület *az államsegélyt*.

„Az államsegély” szóra rettentő fölháborodás támadt. Jelesebbnél jelesebb szónokok, mint *Kérészy Barnabás*, *Zombory Gedó*, *Tóth Lajos*, *Komjáthy Béla*, *Dókus Gyula*, dr. *Zsindely István* és *Radácsy György* keltek védelmére a főiskola önállóságának, szabadságának, függetlenségének és protestáns szellemének, melyeket az államsegély veszélyvel fenyeget.

A *Bizony Ákos* álláspontja mellett *Farkas Ábrahám*, *Szathmáry Király Pál*, *Dobozy Pál* és *Kerekes József* emeltek szót, de a közhangulat az igazgató tanács javaslata mellett nyilatkozott.

A közhangulatnak ilyen megnyilatkozását látva *Kun Bertalan* püspök, az elnökség nevében erélyes hangon óvást emelt az alapítvány felhasználása ellen s kijelentette, hogy az elnökség az ellen tiltakozik.

Mindennek daczára a közgyűlés a megejtett névszerinti szavazás utján 49 szavazattal 11 ellenében az igazgató tanács javaslatát elfogadta.

A közgyűlést kedden folytatták, a mikor is az egyes egyházak, iskolák ügyes-bajos dolgait intézték el.

A közgyűlésen megjelent vendégeket a bódvai egyház három napon át szíves magyar vendégszeretettel látta el.

Felhívás előfizetésre!

Az új évnegyed beálltával tisztelettel kérjük lapunk olvasó közönségét, hogy előfizetéseiket megújítani, a netalán még hátralékban levő dijaikat beküldeni szívesek legyenek.

Lapunk mint eddig, úgy ezután is a függetlenség és szabadság eszméinek szolgálatában áll, melynek végcélja a magyar nemzet állami önállósága és függetlensége.

A politikai eszmék és elvek szolgálatára mellett kiváló figyelmet fordítunk városunk és megyénk érdekeinek előmozdítására.

Multunkra hivatkozunk, mely — úgy hisszük — elegendő garancia leendő olvasóink előtt a jövőre nézve is.

Ajánljuk magunkat t. olvasóink figyelmébe és jó akaratába.

A „Szabadság”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

— **A király nevenapja.** Ő felsége a király nevenapján, holnap délelőtt 9 és fél órakor hálaadó istentisztelet lesz a belvárosi róm. kath. templomban, melyet *Blazsejovszky Ferencz* apátplébános pontifikál nagy segédlettel. Reggeli 8 órakor pedig a minoriták és az érseki leánynevelde templomában lesznek istentiszteletek.

— **Báró Vay Béla**, valóságos belső titkos tanácsos, főrendiházi alelnök, a tiszáninneni ev. ref. egyház kerület főgondnoka szomba-

ton töltötte be áldásdus életének *hetvenedik* évét. E nevezetes évforduló alkalmából a világi és egyházi férfiak kitünőségei közül igen sokan keresték a szeretett főurat és kifejezték előtte szerencse kívánataikat és hódoló üdvözlőket. Este a főur ünnepi lakomát rendezett, melyen a kiterjedt család tagjain kívül jelen voltak: *Darvas* nyug. ezredes, *Lévay* József, *Kubinyi* Imre, *Orcey* Gyula, dr. *Markó* László és még számosan.

— **Katonai hírek.** *Nachodszky* István lovassági tábornok, danpárparancsnok szabadságideje letelvé, Miskolcra érkezett és átvette a 14-ik huszárezred vezetését. — *Lovag Ziegler* Alfréd vezérkari ezredesét a király a 68. dandár parancsnokává nevezte ki. — Dr. *Korutka* Emánuel főtörzsorvos, a miskolci egészségügyi kör főnöke nyugalomba helyeztetett. — Dr. *Feyer* József honvédezedorvos Nagyváradra helyeztetett át.

— **Uj vizsgálóbíró.** A kinevezés folytán megüresedett központi vizsgálóbírói állásra — mint értesültünk — dr. *Kalocsay* Imre kir. törvényszéki bíró fog kineveztetni.

— **Halálozások.** Özv. *Fischer* Izsákné urnő, városunk legidősebb matronája, tegnapelőtt, életének 102 ik évében jobblétre szenderült. — *Szabados* Gyula fiatal iparos, a polgári dalos-egylet tagja f. hó 1-én hosszas és kínos szenvedés után elhunyt. Béke poraira!

— **Lelkészválasztás.** A sátoralja-ujhelyi ág. evangélikus egyház lelkészi állására *Korbély* Géza miskolci püspöki titkár választott meg.

— **Az „Erzsébet” közkórháznál** most rendszeresített másod osztály-főorvosi állásra a vármegye főispánja dr. *Köllner* Gyula székes-fővárosi orvos-tudort nevezte ki.

— **Kinevezés.** A magyar kir. igazságügyi minister Dr. *Dobos* József orvost a miskolci kir. ügyészségi fogház orvosává nevezte ki.

— **Pénztárnok választás.** A miskolci kölcsönös öngéjlyző szövetkezethél megüresedett pénztárnoki állásra 7 pályázó közül *Feldman* Miksa miskolci hivatalnok választott meg.

— **A posta köréből.** A kassai posta- és táviró-igazgatóság a következők közlésére kért fel bennünket: Az osztrák értékű régi frankójegyek és a folyó évi január hó 1-ével forgalmon kívül nem helyezett egyéb régi értékczikkek érvényessége f. évi szeptember hó 30 ával végleg megszűnt. A közönségnél kinlevő osztrák értékű régi frankójegyeket és egyéb régi értékczikkek, ha azok valódiak, épek és használatlanok, a posta- és táviró-hivatalok f. évi október hó 1-től bezárólag december hó 31-ig terjedő három havi határidő folyama alatt — a bemutató kívánsága szerint — uj kibocsátású (fillér értékjelzésű) frankójegyekre és egyéb értékczikkekre becsereleik. Folyó évi december hó 31-én tul az osztrák értékű régi frankójegyek és egyéb régi értékczikkek becsereleése többé el nem fogadtatnak.

— **Katona újév.** Katonáéknál tudvalevőleg nem a naptár szerint számítják az esztendő, hanem október elsejétől, mert akkor kezdődik a katonai szolgálat. A régi önkéntesek most fejezték be a tiszti vizsgálatokat és azokat, a kik jó eredménnyel vizsgáztak, nyomban örmesterekké nevezték ki. A kiszolgált önkéntesek már levetették a katonai egyenruhát, míg az uj önkéntesek október elsején voltak kötelesek bevonulni. A rendszeren besorozott újonczok október 5-én vonulnak be.

— **Borsodvármegye területén** szeptember hó folyamán *negyvenhét* tüzeset pusztított; ebből *tizenkilenc* esetben a tűz gyújtogatásból eredt. Elhamvadt összesen 237 ház. 422 melléképület, 981 kazal, 7 szarvasmarha.

— **A harsányi körorvosi állás** f. hó 11-én fog választás útján betölteni *Buthy* Lajos központi főszolgabíró elnökelete alatt. A körorvosi állásra dr. *Fodor* József fog megválasztatni.

— **Szüret, ha bor nincs is.** Régi jó magyar szokás az, ha uj borra tüzi ki a legény a lakadalmát. Legyen a násznépnek mit inni s a jó karcosból gyakran üritgetni a poharat a fiatal pár egészségére. Mikor az idén országszerte szomorú híre futott, hogy a szőlő lefagyott, az anyakönyvvezető hivatalban keserűen mondogatták, hogy uj borra kevés lesz a házasság. Nem lesz uj bor, lefagyott a szőlő; nem lesz mit üritgetni a fiatal pár egészségére, hát befagyott a házasságok száma. No hát rosszul spekuláltak az anyakönyvvezető hivatalban. Ma már ez sem gátolja a magyart, hogy bekösse a hajadon fejét. Legalább nálunk nem! Ugyancsak neki buzdult a miskolci ifjuság és napról-napra többen jelentkeznek a vőlegény és a menyasszonyok. Lesz hát szüret a gazdaságokban, ha bor nincs is.

— **Tanító-választás Mező-Kövesden.** A mező-kövesdi róm. kath. iskolaszék f. évi szeptember hó 26-án tartott ülésében három tanítónői, két tanítói és egy helyettes tanítónői állást töltött be. A szabályszerűen kihirdetett pályázat folytán a hat állásra beadott összesen: 112 pályázati kérvény. Ezek közül a tanítónői állást kérelmezte: 52, a tanítószágot: 44, a helyettes tanítónőt: 6. Voltak a kérelmezők között tizen, kik mint férj és feleség, tanítói és tanítónői állásért folyamodtak. Az iskolaszék a választást következőképpen ejtette meg: rendes osztálytanítóknak: *Zeley* Etelka, *Streim-melböger* Irma és *Szalay* Aida; rendes tanítóknak: *Derbész* Bertalan és *Várallyay* Gyula okleveles tanítók; a helyettesekre pedig *Szalay* Hortenziát választotta meg.

— **Elgázolta a vonat.** Végzetes szerencsétlenség történt vasárnap este a miskolci rendező pályaudvaron. *Kindris* András vasuti kocsimosó egy mozgásban levő teherkocsiról ugrott le, de oly szerencsétlenül, hogy a kocsi kerekei alá került, a melyek darabokra szaggatták a szegény embert. kinek szörnyű halálával nagy család jutott nyomorba.

— **Tűzek.** Szombaton éjjel Sajó-Szentpéteren tűz pusztított, mely alkalommal a tűzvész két házat, számos szalma- és széna kazalt hamvasztott el. A tűz tovaterjedését a miskolci önkéntes tűzoltó-egylet idejekorán megakadályozta. — Vasárnap hajnalban pedig Szirma-Bessenyőn volt tűz. Egy rakodó helyiség, melyen közel 200 kazal volt egybegyűjtve, állott lángtengerben. A tűzhöz kivonult a miskolci tűzoltóság is és segédkezést nyújtott a tűz lokalizálásához.

— **A villamos vasut áldozata.** Súlyos baleset érte vasárnap reggel *Orlitzky* Mária 15 éves, uj-butai illetőségű paraszt leányt. A Hunyad-utcán a villamos vágányain épen akkor akart keresztül futni, mikor már a robogó villamos kocsi közelében volt. A halálradermedt leány ijedtében a földre vágódott, de oly szerencsétlenül, hogy a jobb keze a vágányra jutott. A káiauz ellenáramot adott a gépnek, de mindhiába, mert a kocsit megállítani képtenség volt s így a kocsi kerekei összeroncsolták a szegény leány kezét. A gyorsan előhívott mentők az eszméletlen állapotha jutott leány sebeit bekötötték s beszállították a közkórházba, a hol dr. *Singer* igazgató főorvos és dr. *Fliegler* orvos a sérült kezét amputálták.

— **Két nevék.** Utóbbi időben gyakran előfordultak olyan esetek, hogy a nem tényleges állományú legénységhez tartozó egyének részére engedélyezett névváltoztatásokról az illető hadkiegészítő parancsnokság nem nyert tudomást, minek következtében az ilyen egyének részére szóló katonai hivatalos levelezések a legtöbbször eredménytelenek maradtak; a két nevű embereket sehol se találták. Minthogy a nem tényleges állományos legénységbeli egyének a személyi ügyeik és így az esetleges névváltoztatásaik tekintetében az illető katonai parancsnokságok a névváltoztatásokról nem nyernek tudomást: a belügyminiszter fölhívta a tör-

vényhatóságokat, hogy intézkedjenek saját hatáskörükben, hogy minden névváltoztatásról értesítést nyerjenek a sorozó járási tisztviselők, hogy a katonai nyilvántartásokban, az állítási lajstromokban szükséges helyesbítéseket keresztül vigyék.

— **Halálos elgázolás.** *Szabó* József mező-kövesdi lakos 3 éves, Gáspár nevű fia vásárnap egy gyorsan haladó kocsi kerekei alá került oly szerencsétlenül, hogy a kocsi kereke a kis fiu fejét össze-vissza zúzta. Rög-tön meghalt.

— **Szemán József ismét a börtönbe jutott.** Nemrégén irtuk, hogy *Kovács* Juliska gyilkosát, *Szemán* Józsefet, kit a kir. törvényszék 15 évi fegyházra ítelt, 12 évi fogság kitöltése után feltételes szabadságra bocsájtották. A gaz gyilkos nem sokáig élvezte „arany szabadságát”, mert vasárnap egy korcsmában súlyosan megsebesített egy parasztleányt s emiatt visszazárlították a fegyházba hátralévő büntetésének kitöltése végett.

— **A szamárköhögés gyógyítható.** Sok szülőnek okoz keserves heteket, sokszor hónapokat, mikor látják, mennyire kínozza gyermeküket a szamárköhögés, ez az adáz betegség. Mindeddig nem tudták ezt a betegséget meggyógyítani, most azonban, mint az „*Ugocsa*” című lap írja, *Bocskay* Sámuel csapi református lelkész azzal lepi meg a közönséget, hogy a *szamárköhögés gyógyítható*. Vegyünk a gyógyszer-tárból — mondja ő — 20 fillérért naftalint és este lefekvés előtt a szernek felét tegyük parázs-tűzre. Így a szoba megtelik füsttel, és a maradványt kiönthetjük. Ebben a fűben maradjon a beteg és gondozója. Első éjjel felnyit sem fog köhögni a beteg és ez a köhögés sem oly kínzó már. Sok esetben ez az egyszere füstölés elegendő. Ha még köhögne a gyermek, a második este ismételni kell a füstölést. *Nem volt még esett reá*, hogy harmadszor is szükség lett volna a füstölésre, mert a gyermek kigyógyult a bajból. Különböztetve ezt a szert néhány évvel ezelőtt dr. *Özvegyi* Ferencz volt csapi kör- és pályorvos rendelte a lelkész cselédjének.

Közöljük ezt a hírt szórul-szóra úgy, mint az „*Ugocsa*” című lap megírta, de azzal a megjegyzéssel ajánljuk olvasóink figyelmébe, hogy mielőtt alkalmazzák, okvetlenül orvossal értekezzenek.

— **Revolveres tolvaj.** Szokatlan jelenetnek voltak szemtanúi tegnap éjjel a Miskolc felé utazók Vámos-Györkőn. A mint a miskolci vonat berobogott Vámos-Györkőre, a harmadosztályu kupéból egy magas, testes, fekete férfialak ugrott ki és sebes léptekkel sietett ki az indóházból. De nem a rendes kijáraton, hanem az indóház Hatvan felé néző nyitott részén. Közvetlen utána egy másik alak is leugrott a vonatról s torkaszakadtából kiáltozott:

— Fogjátok meg! Ellopta a tárczamat hatvan forinttal.

A tolvaj ezalatt már kiillant az ország-utra s gyors léptekkel tova sietett. Az indóházban sétálgató csendőrőrmester — nem lévén szolgálatban, csak kardja volt oldalán — az üldözővel együtt rögtön utána futott s a rövidebb uton a menekülő elé sietett. A mint elérte, megállítá s le akarta tartóztatni. A zsebtolvaj arra revolvert rántott elő, *kétszer rálőtt a csendőrőrmesterre* s tovább futott. A csendőr kardot rántva, utána iramodott s midőn elérte, bal kezén és jobb vállán végig vágott. A menekülő tolvaj újból rálőtt, de ismét nem talált. A csendőr ekkor fejbe vágta kardjával, mire a tolvaj összeesett. A csendőr rátérdelt és fogva tartotta, míg segítség nem érkezett. Csak akkor sült ki, hogy a revolveres tolvaj nem más, mint *Kolompár* Mihály, a veszedelmes cigány-tolvaj. A vasuton egy szepesváraljai cipésznek, a ki ott aludt, tárczáját hatvan forinttal zsebében kilopta. *Kolompár* futás közben a tárczát eldobta, de azt 50 forinttal megtalálták. Tíz forint hiányzott belőle. A revolvert szintén elhajtotta s azt nem

találták meg. A súlyosan megsérült rabló-czigányt reggelig Vámos-Györkön tartották s reggel a börtönbe szállították.

— **Párisi Divat.** A szép hölgyek szebbek, a esunyák viszont csunyábbak sohasem lehetnek talán, mint most, mikor az öltözködés divatja a mostani eszme- és szingazdag, néha valósággal jellemeszerű irányt követi. De az, hogy valakinek külsejére igazán előnyösen vagy hátrányosan hat-e ez a divat, azt kizárólag csakis az dönti el, jó divatlapja van-e valakinek vagy sem. — A bécsi és berlini lapok mind nehezkesek ahhoz izlés tekintetében, hogy ezt az új irányt követhessék: a Párisi Divat az amely címének igazán megfelelőleg a francia főváros hölgyeinek öltözködési tikaiba avatja a magyar hölgyközönséget, kezükbe adva nekik a siker minden titkának kulcsát. Mivel a lap ábrái a Párisban készülő mintaruhák fénykép-másolatai mind; a cikkek pedig nemcsak azt magyarázzák meg, milyen a divatos toilette, hanem hogy miképp lehet azt ép oly elegánsan s mégis olcsón előállítani részben a lap kitűnő szabásmintái nyomán, részint a szerkesztőségnek válaszkban való vagy tényleges segítsége nyomán. — Bőven vannak a lapban a szabásra, divatos kézimunkákra, lakásberendezésre, szepítésre, háztartásra, társaséletre vonatkozó cikkek. — Illusztrált regényei is már az első évfolyamtól kezdve kedvelt olvasmányai a közönségnek. A „Párisi Divat“ előfizetési ára egy évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. A „Pesti Hirlap“ politikai napilappal együtt egy negyedévre 9 kor.

— **Jókai, Mikszáth, Tóth Béla.** A hazai irodalom elismert első kitűnőségei. S mind a három rendes munkatársa a Pesti Hirlapnak, mely már csak e révén is első helyen áll napilapjaink között. Jókaitól Félistenek bolondságai cím alatt humorisztikus regényt közöl az új negyedben a Pesti Hirlap; Mikszáth Kálmán ismét nagyobb elbeszélést ír, Tóth Béla pedig vasárnapi tárczáival és minden-napi Esti leveleivel szerez kellemes órákat a lap olvasóinak. Természetes és tudvalevő, hogy az itt kiemelt illusztris munkatársak köré még egész serege sorakozik legjelesebb publicistáinknak és tárczairóinknak. A Pesti Hirlap azonkívül, hogy legjobb és legbővebb tartalommal jelenik meg, — napról-napra 20-24 oldalon, előfizetőinek rendkívüli kedvezményeket is nyújt. Első helyen áll ezek közt a Pesti Hirlap nagy képes naptára, melyet minden előfizető teljesen díjtalanul kap meg a karácsony előtt való héten. Az 1901. évi naptár fődíszét Uj csillagok cím alatt a fővárosi és vidéki színházak primadonnáinak arcképcsarnoka fogja képezni. A naptárt minden előfizető megkapja ugyan, de mégis csak úgy, ha legalább már negyedéve járatta a lapot; azért figyelmeztetjük a magyar közönséget a most bekövetkezett október-decemberi új negyedre. Az előfizetés negyedévre 7 korona; egy óra 2 kor. 40 fillér. A Párisi Divat című nagy képes hetilappal együtt negyedévre mindössze 9 korona. Az előfizetési-díjak a Pesti Hirlap kiadóhivatalába (Budapest, V., Váczi-körút 78. sz.) cizimezendők.

— **A „Magyar Hirlap“** jelenti, hogy Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Bródy Sándor, Bársony István, Herczeg Ferencz, Georges Ohnet, Emile Zola, Marcel Prevost, Ridder Huggard, Leo Tolstoj egy-egy kötet új regényét, tehát tíz kötet regényt kapnak előfizetői karácsonyi ajándékkul, teljesen ingyen, azok t. i., a kik félévre előfizetnek. A negyedéves előfizető öt kötetet kap e regényekből. A ki pedig hónapról-hónapra küldi be az előfizetési díjat, annak két kötet regényt küld a karácsonyt megelőző napokban, legkésőbb december 20-ikáig a „Magyar Hirlap“ kiadóhivatala.

x Legtisztabb friss **csukamájolaj**, egy eredeti üveg fehér **60 kr.**, sárga **50 kr.** Tea, rum, cognac, likőr, borovicska, szilvórium, spiritus, likőr- és rumessenczia legjobb minőségben **Szabó Béla** gyógyszer- és ilatszer-üzletében **Miskolc**on.

x **Alapos oktatás felnőtteknek!** Az egyszerű és kettős könyvvitelt kereskedelmi levelezés és számvetést, szép- és helyesírást, valamint a váltóismét a legújabb gyakorlati és könnyű felfogású tanmódszerem alapján minden **irastudó** nálam.

ugy magyar, mint német nyelven a **legrövidebb idő alatt alaposan megtanulhatja. Spronz Dávid**, néptanító, Lakik: **Kis-Hunyad utca 64. sz.** *1

Színház, művészet.

A szini-évad.

A nyári virágzásnak vége; itt van a gyümölcsöző ősz. A szintársulat tagjai, mint téli fészükbe megtért vándormadarak, immár belezökkentek a mai nappal a téli bangulat kerékvágásába.

Testvéries üdvözléssel fogadja őket ime *a sajtó, mely tisztességének, kötelességének ismeri a sziniügyet mostoha helyzetében ápolni, támogatni* — és várakozó érdeklődéssel a nagy közönség.

Őszinte melegséggel ajánlja fel az őszinte, az igaz s minden befolyástól ment *hirlapírás* e mozzanat alkalmából most is egyszerre két oldalra közvetítő szolgálatát. A hirlap közvetítő a színház és a közönség között s e kettős szerepében nehéz felelősség nyomja vállait.

Felelőssége kizárja azt, hogy *pártoskodó* legyen, nem szabad megtéveszteni, félrevezetni a közönséget, mert ez különben nem ad reá semmit s mikor legnagyobb szükség volna arra, hogy meghallgassa, éppen akkor nem hallgatja meg.

De kell, hogy szószóló követe legyen a színháznak: mert ennek a saját szinpad működésén kívül ez az *egy* természetes és törvényes képviselése van a nyilvánossággal szemben. A hirlap jóakaró magyarázója a színház ügyeinek, ellenőre egyszersmind a közönség képviselőjében a színház dolgainak. A közönség ez uton érezteti souverainitását a színész-csapattal szemben, — melynek átadta a színházat.

E sokféle érdekeknek részünkről meg fogunk felelni, mert mondanivalóinkat a *a komolyság és igazság* alapjára fogjuk mindenkoron helyezni!

A sziniévad ma veszi kezdetét a „*Kis szökevény*“ dallamos zenéjű operettel. A főbb szerepeket *Csongori Mariska, Ledofszky Mariska, Rátanyi Stefike, Abonyi Aranka, Ragányi Iza, Ferenczy Károly, Csáky Ferencz és Breznay Geiza* játsszák.

Színházi műsor.

Október hó	4-én	Kameliás hölgy, dráma.
„	5-én	Piros bugyelláris, népszínmű.
„	6-án	Bánk Bán, tragédia.
„	7-én	Falu rossza, népszínmű.
„	8-án	Czigánybáró, operette.
„	9-én	XI. Lajos, történelmi dráma.
„	10-én	Sulamit, opera.
„	11-én	Fedora, dráma.
„	12-én	Csikós, népszínmű.
„	13-án	Trobadour, opera.
„	14-én	Három pár cipő, bohózat.
„	15-én	Vasgyáros, színmű.
„	16-án	Trobadour, opera.
„	17-én	Férj vadászni jár, bohózat.
„	18-án	Trobadour, opera.

CSARNOK.

A bosszu.

(Humoreszk.)

Az én kedves szülővárosomban még ma is divó murizásból hazatérő férjekre kirótt kukli-prédikációk, rendszerint ilyenformán szoktak végződni:

„Te lump Fráter! Példát vehetnél Kovács-Samuról. Bezzeg, ha az megigéri a feleségének, hogy ekkor, meg ekkor otthon lesz, háthaza is megy.“

A mely köztudomású és így megdönthetetlen állítással szemben férjuranék rendszerint azzal védekeztek:

„Hja! Csakhogy annak a felesége sohasem veszekszik az urával. Ki ne tenne meg mindent, olyan áldott lelkű asszonynak a kedveért?“

Szóval, a Samuék házassága volt az, melyre, ha bármi okból „megcsörrent a kanál“, a Hymen rózsalánczai alatt szenvedő többi lakosság: bármely nemhez tartozott legyen is, követendő példa gyanánt hivatkozni szokott.

De hát mint minden jónak, úgy ennek is vége lett egyszer.

Történt ugyanis, hogy a járásbíró — névnapját ünnepelevén — arra a többek közt Kovács Samut is meghívta.

A vacsora végeztével Samu haza készült. Hosztalan kértük, hogy ne bontsa meg a mulató társaságot, albatatosan megmaradt szándéka mellett. Utoljára is csak úgy voltunk ott képesek visszatartani, hogy kalapját és felöltőjét erővel elszedvén, eldugtuk.

A kis termetű, de fölötté élénk temperamentumu férfi dühös vadállatként védekezett az erőszak ellen. Majd midőn látta, hogy a tulerővel szemben tehetetlen, megadta magát, de egy ideig valóságos buskomorság vett rajta erőt. Később azonban egy bizonyos nemével a resignatióknak, belenyugodott a változhatlanba s élénk részt vett a száltalános mulatozásban.

Hogy a „muri“-nak csak a hajnal vetett véget, mondanom sem kell.

Hazamenőben Samu így szólott a főszolgabíróhoz:

— „Édes Lajoskám! Gyere hozzám egy csésze theára.“

— Hová gondolsz!? Hiszen volt itt enni, inni elég.

— Igaz, igaz! De éppen az ártott meg és azért szükségét érzem, hogy még egy csésze forró theat megigyam.

— No! Ha éppen muszáj, elmegyek még veled egy negyed órára, valamelyik éjjeli kávéházba. De már a kedves feleségedet csak nem verjük fel ily kora hajnalban, legédesebb álmából.

— Oh, kedves barátom! Nem kell azt felverni. Sohasem fekszik le a jó teremtés, mig én haza nem megyek.

Hát ez igaz volt. De az is igaz, hogy Samu még sohasem maradt el ennyi ideig. Így történt, hogy hitestársra beleunva a hosszúság és eredménytelen várakozásba, ezuttal kivételesen lefeküdt.

A főszolgabíró engedve Samu hosszas nógatásának, haza kísérte őt.

Gyújtójuk nem lévén, szivarjaik tüzének gyöngye derengése mellett nem kis fáradtsággal találták meg az előszoba ajtajának kulcslikát és az előszobából a nappali szobába vezető ajtót, mely utóbbin Samu halk kopogtatott.

— Ki az? Hangzott kis vártatva belülről.

— Én vagyok, drágám, volt a felelet.

— A kulcs egyet fordult a zárban, s mi alatt Samu nagy készséggel tessékelt előre vendégét, az ajtó felpattant.

Ott állt Évi nagysám, Samu ur szerelme-
tes élettársa, kezében lobogó gyertyával.
Fölötte fogyatékos éjjeli toalette-ben. A meg-
lepetéstől megdermedt főszolgabíró az elő-
szoba sötétjében férjének véltve, oly hatal-
mas nyaklevessel fogadta, mely testvérek
között is fölért kettővel. — Tévedését azon-
nel észrevéve, rémült sikojjal ejtette el a
gyertyát s hirtelen magára zárta az ajtót.
A két férfi a sötétben maradt.

A főszolgabíró az első meglepetésből ma-
gához térve, humoros oldaláról fogta fel a
dolgát.

— No Samu! mondá: Ezt a pofont nem
viszed el szárazon. Most már velem jössz.
Kivilágos kiviradtig nem jövünk haza. Tudom,
hogy kapsz te tőle az én általam ártatlanul
elszenvedett pofon helyett — *tízet*.

Azzal mit sem törődve a kis férfi rug-
kapálásával, herkulesi karjaiba szorította
Samut s vitte a legközelebbi éjjeli kávé-
házba, a hová a névnap társaság nagyrésze
is betért még egy pohár snapszra.

Samu hiába könyörgött Lajosnak; elbeszélte
az esetet.

Igy lett vége a Samuék házassága felől táp-
lált „nimbus“-nak.

Hogy pedig a főszolgabíró bosszúja sikerült,
annak csallhatatlan bizonyítékául szolgált
Samu feldagadt arca, ki a hivatalban nem
győzött eleget panaszkodni alárendeltjei előtt,
örületes fogfájása miatt.

Portláthi.

Közgazdaság.

A darázsok által okozott kárról.

(Folytatás.)

A darázsoknak számtalan faja van, bár
nálunk csak a Ló-darázs (Vespa crabro) és
az apróbb darázsok között tesznek különb-
séget. Maguknak az apróbb darázsoknak igen
sok faja él hazánkban, melyek részint leve-
lekre, kórókra, ágakra, cserépszindely padlás
felőli oldalára, odvas fába, földi üregekbe
építik mesterséges fészkeiket. A lépnek
csak egyik oldalán állnak a sejtek, mely
utóbbiaknak nyílása oldalra, vagy lefelé néz.
Sejteiket nem viaszból építik, mint pl. a méhek,
hanem összerágott fából, vagy fakéregből, me-
lyet nyálukkal ragasztanak össze. Mikor
hosszu téli álmából az anyadarázs felébred,
első gondja a fészkek és a sejt építés, mely-
lyel ha elkészül, kezdi a sejteket sorra viz-
sgálni s ha azokat tisztának találja, minde-
nikbe egy egy tojást rak. A tojásból az ál-
czák öt nap alatt kikelnek, mire az anya-
darázs elkezd a dajkálást, mely abból áll,
hogy méheket, rovarokat, álczákat fogdos,
azokat erős rágóival összeapritja és sorra
éteti az összerágott péppel a sejtben lévő
álczákat. Ha ezek kellőleg megnöttek, az
anyadarázs a sejteket beboltozza, mire az
álczák a bolt alatt bábbá alakulnak át s
hosszabb-rövidebb idő alatt tökéletes rovarrá
fejlődve, átrágnak a sejtfelet, előbujnak.
Születésük után két nap mulva kirepülve,
már eledel után látnak. Ezután az anyada-
rázs hon marad, semmi mást nem mivel,
csak tojásokat rak, s a satnya nőstények
vagyis dolgozók végeznek minden külső és
belső munkát. A lódarázs fejlődése a tojás-
ból a sejtből való kibujásig körülbelül egy
hónapig tart.

Nyáron át csak dolgozók meg anyada-
rzsok vannak, a herék vagy hímek ősz felé
jelennek meg s ekkor nagyobb számú nő-
stény is fejlődik közöttük. Nevezetes, hogy a
fejlett nősténynek, vagy hejyesebben anya-
darázsok ellenkezőleg méhekkal, éppen olyan
sejtben fejlődnek, mint a dolgozók. Par-
thenogenezissel szaporodnak, mint a méhek

s az elsatnyult nőstények, vagyis dolgozó
darázsok tojásaiból itt is csak herék fejlőd-
nek és soha sem rendes anyadarázsok. A
család legszámosabb tagból áll augusztus,
szeptember hónapokban s tényleg ekkor
okoznak gyümölcsösben, szőlőben a legna-
gyobb károkat.

Igen nehéz feladat a darázsok ellen vé-
dekezni. A cserépszindely alatt tanyázók
fészkeit elrombolhatjuk, a földalatt élőkét
vizzel pusztíthatjuk, a fák odvában tanyázó
lódarázsokat kénnel lefojthatjuk, de ez mind
keveset használ, mert az ilyen irtás általá-
nos nem lévén, eredménye is észrevehetet-
len lesz. Darázsok ellen egyetemes küzde-
lem szükséges; 1—2 ember buzgalma alig
segít a bajon valamit.

Legcélszerűbb a darázsokat korán, tavasz-
kor irtani, *minthogy ekkor minden egyes
megölt darázsszal egy-egy darázs-familiát
semmisítünk meg.* Ilyenkor az anyadarázsok
virágról-virágra járva, mézet gyűjtenek s egy
vonalzóval könnyű szerrel agyonüthetők.

Mikor a sóskabokor (Berbexis vulgaris) vi-
rágzik, ekkor rajzanak tömegesen az első
fiastást nevelő anyadarázsok s minthogy
ennek a sárgavirágú diszfának a mézét igen
szeretik, nagy számban zsongnak rajta nap-
estig. Igen könnyű ekkor őket elpusztítani.
Ugyanis, míg fejüket a sóskafa virágjába
dugják, ollóval a derekukat kettévághatjuk.
Egy ismerősöm naponként 50—60 anyada-
rzszt, tehát ugyanannyi darázsfamiliát pusztí-
tott el ily módon s ha mindenki így járna
el, hirtelen lenne darázsoknak ősszel gyümöl-
csösben és szőlőben.

Míg azonban csak egyenként küzdünk a
közös ellenségek ellen, addig ők lesznek a
győztesek. Nekem az a meggyőződésem,
hogy nincs a világon ember, habár nyomo-
rék is az, ki erejét és tehetségét — bár-
mily fogyatékos legyen is, — a világra hasz-
nosítani ne tudná. Miskolczon van körülbe-
lül 100 koldus, kiket ha kezükben egy-egy
ollóval külön-külön odaállítanának egy-egy
virágzó Berberis bokor mellé, képesek len-
nének annyi anyadarzszt megölni, hogy ha-
tárunkban a darásznak híre se maradna.
Ezek az emberek ha ezt megtennék, nem
könyöradományt, de megérdemelt kenyeret
kapnának. Csakhogy ilyenektől még messze
vagyunk, mert a lömeg feje nehezen veszi
be, hogy a keresztyéni gondolkodás hasznos
és gyakorlati is lehet; az is igaz, hogy ha
a természet mostohaságával és káros lényei-
vel a küzdeimet sikeresen fel akarjuk venni,
akkor a védelmet és munkát katonailag kel-
lene szervezni, mint a Bellamy eszményi álla-
mában.

VASUTI MENETREND.

A vonatok **érkeznek** Miskolcra.

A tiszai pályaudvarra.

Nap szaka	Óra	Percz	A vonat nom	H o n n a ?
Éjjel	12	34	sz. v.	Ujhelyről
	1	31	sz. v.	Kassáról
	2	06	sz. v.	Budapestről
	2	56	sz. v.	Budapestről
Délelőtt	6	54	T.sz.v.	Forró-Encsről
	6	20	v. v.	Budapestről
	6	35	T.sz.v.	Szerencséről
	8	4	v. v.	Tornáról
	9	14	sz. v.	Bánrévéről s Dobsináról
	9	25	gy. v.	Ujhelyről
	9	31	gy. v.	Kassáról
Délután	9	23	sz. v.	Fülekről
	10	53	gy. v.	Budapestről
	12	37	sz. v.	Debreczenből
	12	52	sz. v.	Budapestről
Este	1	40	sz. v.	Fülekről göm. p. u.
	1	50	sz. v.	Budapestről
	2	56	sz. v.	Ujhelyből
	3	16	sz. v.	Kassáról
	5	42	gy. v.	Kassáról
	5	52	gy. v.	Ujhelyből
Este	6	20	gy. v.	Budapestről
	7	43	v. v.	Tornáról
	11	44	v. v.	Fülekről

A vonatok **indulnak** Miskolcra.

tiszai pályaudvarról.

Nap szaka	Óra	Percz	A vonat neme	H o v á ?
Éjjel	12	54	sz. v.	Budapestre
	1	56	sz. v.	Budapestre
	2	50	sz. v.	Kassára
	3	24	sz. v.	Ujhelybe s Debreczenbe
Délelőtt	3	37	sz. v.	Bánrévére s Dobsinára
	6	53	sz. v.	Fülekre
	6	25	v. v.	Tornára
	9	38	gy. v.	Budapestre
	11	12	sz. v.	Fülekre
Délután	11	05	gy. v.	Ujhelybe
	11	19	gy. v.	Kassára
	12	45	sz. v.	Budapestre
	1	04	sz. v.	Kassára
	2	12	sz. v.	Ujhelybe
	1	25	v. v.	Tornára
Este	3	11	sz. v.	Budapestre
	3	26	sz. v.	Fülekre
	3	31	sz. v.	Budapestre
	3	36	sz. v.	Debreczenbe
Este	6	02	gy. v.	Budapestre
	6	30	gy. v.	Ujhelybe
	6	37	gy. v.	Kassára
	6	57	sz. v.	Fülekre

Első miskolczi márványipar.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy
Miskolczon, Széchenyi-utca 76. sz. alatt

Márványipart üzöm.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkák izléses és olcsó kivi-
telét, u. m.: **épületek külső és belső diszítését, lépcsőházi zoklikat, fal-
burkolatokat. Emlék- és jelző táblákat arany, ezüst, olom es fekete
felirattal, fehér márványból fürdőkádakat, úgy földszinten, mint emeleten.
Butorokhoz szükségendő márványlapokat, hentes- és meszaros pultokat,
kávéházi és fodrászi berendezésekre márványlapokat. Márvány sírfede-
leket és különféle disztárgyakat magyar, francia, olasz és szerb valódi
bánya-márványokból, valamint régi és tisztátlan márványlapok tisztítását
és fényezését.** X X X X X X X X X X X X X X X X

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesít

15—20

kiváló tisztelettel **Földi Antal.**

Kitünő
dömsödi must
 literenként 38 krért kapható
Laczy Lajosnál
 Sörház-utca 58. sz. a.

!Szenzációs irodalmi újdonság!
Jane de la Vaudére.

A félneműek.

Regény. A francia eredetiből fordította
 báró Podmaniczky Horác.

Egyedüli jogosított magyar fordítás.

A francia dekadencia megdöbbentő n. igaz rajza az
 enervált, züllött, fenéig perverz párizsi élet mesterien
 élethű képe! A mesterségesen előidézett terméketlenség
 egyetlen leplezése! Az előkelő női társadalomban pusztító
 fajtalanság borzasztó titkai művészi megvilágításban!
 Az emberi faj fennmaradásának problémája! Rendkívül
 érdekes kor- és erkölcsi tanulmány.

1 frt bolti ár helyett 80 krért kapható

GEDEON ANDRÁS könyvkereskedésében

Széchenyi-utca 32. sz.

DUNKY FIVÉREK

cs. és kir. udvari fényképészek
Miskolcz, Városház-tér 5. szám a.

Kitüntette:
londoni,
párisi,
bécsi,
budapesti
 és más kiállítá-
 sokon arany-
 érmekekkel és
 érdem kereszt-
 tekkel

Felső-magyar-
 ország legmo-
 dernebb fény-
 képészeti mű-
 terme.

Kolozsvári mű-
 termünk Erdély
 legnagyobb és
 legtekintélye-
 sebb műterme.

Égészen ujonnan emelt épület kizárólag fényképészeti célokra.

Felvételek rossz idő esetén is egész napon át eszközölhetők.

Elvállalnak fényképészeti munkákat a legkisebb alaktól egész életnagyságig.

Nagyításokat bármely kis képről elvállalunk minden nagyságban,
 tiszta, élethű kivitelben, elegáns kiállítással.

Egy gépészkövác

kerestetik 1901. január

1-től, esetleg már 1900.

október 1-től. Értekez-

hetni Harangi Menyhérttel Miskolcz, Széchenyi-utca 14. sz.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

Van szerencsém Miskolcz város és vidéke n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy **Miskolczon, Széchenyi-utca 9. sz. (Lengyel-féle házban)** eddig fennállott és jó hírnévnek örvendő

WEISZBERG ADOLF özv. a fehér galambhoz

törvénszerűleg bejegyzett cég alatt vezetett

rövid, divat- és kézimunka-üzletem

október hó 4-től 11994/900. sz. alatt engedélyezett végeladás útján

feloszlatom

és a raktáron dus választékban levő minden e szakmába vágó cikket, ugymint **téli árukban**, felnőttek és gyermekek részére valódi **Benger-féle Jäger-ingek, nadrágok, harisnyák és lábravalók**, — óriási raktár **eső- és napernyőkben. Pamutok**, a legfinomabb ruhadíszek, **csipkék, szalagok, selyemhímzések, paszomány és gyöngydiszek**. Mindenféle **női szabó kellékek**. A legjobb szabásu valódi francia **miderek**. Kiemelendő: legdivatosabb **kézimunka raktáram** előnyomott, kezdett és kész tárgyakban. Valódi **vászon, battist és selyemzsebkendők, chenilia, echart és kendők**. Confectiokban: **bluzok, jouponok, selymek, pelüchök, bársonyok**. Gyári raktár **szőrme-áruban**

mélyen leszállítva a beszerzési áron atul

bocsájtom a n. é. közönség szives rendelkezésére, amelyről igen tisztelt vevőimet személyes látogatásának alkalmával óhajtok meggyőztetni, mindezekre az indít, hogy t. vevőimet abban a helyzetben részesítssem üzletemtől megválásom alkalmával, hogy raktáromon levő felsorolt izléses és finom cikket a

legjutányosabb árban

beszerezhessék.

Maradtam a n. é. közönség b. pártfogását és számos látogatását kérve

kiváló tisztelettel

Weiszberg Adolf özv.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!